

НОВИЙ ЧАС

ІЛЮСТРОВАННИЙ ПОЛІТИЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ЧАСОПИС

Ч. 10.

ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

РІК I.

ПЕРЕДПЛАТА в КРАЮ
до кінця року 210.000.
В Америці річно 1 долар.**АДРЕСА:**

„НОВИЙ ЧАС“ Львів, Руська 18.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА КОРДОНОМ
місячно рівновартість 8 коп. чes.
одно число 1 кч.

Отаман Махно перед польським судом.

Великий політичний процес. — Викидають Шевченка.

Англія ратує Францію.

З Берліна доносять, що англійсько-німецькі переговори в справі грошової позички для Німеччини добігають кінця. Англія має уділити Німеччині позичку в сумі 100 мільонів золотих марок.

Катастрофа в Італії.

На місце катастрофи на озері Глсно прибув король і міністри. Розпочато енергійну рятункову діяльність. Дотепер добуто 55 трупів. Втрати підраховано — покшці — 120 мільонів лрив.

На передодні розв'язання німецького парламенту.

Німецькі часописи приносять з Берліна відомість, що німецькому райхстагові грозить розв'язання, наколи він не ухвалить закона про повноважності, які йому будуть предложені новим урядом. Канцлер Маркс має вже на всякий випадок декрет розв'язання.

Фінляндські соціалісти проти Польщі.

Орган фінляндських соціалістів „Inomen Sosialdemokratit“ домагався від фінляндського правительства, щоби воно рішучо не входило з Польщею в ближші зносини, бо це унеможливить Фінляндії співпрацю з Швецією.

Гітлер і Людендорф.

Німецький народ в розпуці. Голод, — нужда обсіли його немов залізними кліщами стискають німецьке тіло. Де ратунок? Одні шукають ратунку на ліво, другі на право. Гітлер і Людендорф це представники тих Німців, які ратунок Німеччині бачуть в монархії і в війні з Францією. Тому місяць вони вчинили в Баварії переворот, баварський уряд арештували, а себе проголосили панями. Та не довго це тревало, бо всього один день. Їх побили і замкнули до криміналу на місце міністрів, яких вони посадили в тюрму. Згодом на „гонор“ їх випустили. Як часописи пишуть Гітлер має стати невдовзі перед судом за свої вчинки.

В імені Річпосполитої Польської!

Суд окружний крний, яко Трибунал пресовий у Львові, рішив на внесок державної Прокуратурії, що зміст часописи „Новий Час“ число 7. з дня 22. падолиста 1923. р. в артикулі під заголовками: 1) „Память героя“ в уступах між словами а) зброю в руках а і власне, б) геройських душ а і тому ще. 2) „Надренські сепаратисти“ в уступах між словами: а) громадян а Так и. пр. б) сепаратистами а голосять рівнож ц) в уступі від слів: Та хлібодів до кінця артикулу. 3) „Широка забава заступника президента міністрів п. Корфантога“ містить в собі ество ад 1) злочину з § 65 а) з. к. ад 2) ви-

ступку з § 302 з. к. 3) виступку з § 300 з. к. узнав доконану в дни 20 падолиста 1923. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. з. к. заборону дальшого розширювання того друкованого письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописи щоби це рішення помістив безплатно в найближчому числі і то на першій стороні. — Невиконання того наказу потягас за собою наслідки передвиджені в § 21 зак. друк. з дня 17. XII. 1862. Д. л. д. Ч. б. ex 1863. а іменно засудження за переступство на гривну до 400 мп. Львів, дня 22. падолиста 1923.

(Підпис нечиткий)

Коли нарешті?..

Кожда днина несе нам щось, що в звичайних умовах повинно потрясти народним організмом до його основ: то змкнення української гімназії в Коломиї, то знова школи в Радехові, то знова двох шкіл в Дрогобичі, там перемінено українську школу на польську, вишшов розпорядок про польське урядоване у всіх українських народних школах, то знова у всіх приватних школах і т. д. і т. д. Коли підлічити наші шкільні втрати, за останні 3—4 роки і порівняти з тим, що ще осталося, тоді треба признати, що нас позбавлено вже національно культурного обличчя українського. Нема вже нічого, на що має вплив держава, про що можнаби сказати, що воно українське.

Останки шкіл, які ще коротають свій вік, ні вишніми позначками ні внутрішнім змістом не зраджують, що вони українські. На них принижуюче клеймо „рускої“ назви і „рускої“, скорше якоїсь „восвудскої“, племенности. Похід на приватне шкільництво вже плачався і коли вільно пророкувати — при наших дотеперішних середниках оборони, за місяць дві увінчається повним успіхом: будемо мати приватні „руські“ школи, в яких вчитимуть Полки, а платитимуть їм Українці.

КЛИМ ПОЛИЩУК.

„Золота могила“.

(Сучасна легенда Стоходу.)

... Він іде поруч мене, як казковий гном: малий, кремезний і міцний, з трошки згорбатілою від праці спиною і з моторошно загадковим лицем.

— Я все знаю... — каже він мені глухим голосом і розводить навколо себе руками, наче комарів розганяє.

— Знаєте?... — перепитую його й мимоволі зупиняюся.

— Знаю... Війна була... Бачив смерть, як вона зуби дубовою корою чистила... Вовки тоді потікали... Медведі також... Тільки я один зівстався тут... Хтож інчий може знати?...

Слухаю його й дивлюся на екран природи. Щось далеко десь піснею дзвонить:

„Туман яром, пшениченька ланом,
В долині овес“...

Ось зараз-же коло моїх ніг млиста смуга туману, праворуч шепчеться спіле колоссе пшениці, ліворуч сивіє овес, а просто чорна стіна мовчазного лісу, який затаєно дихає в моє лице міцним духом боровиків, сиріжок та мухоморів, від чого я непомітно починаю п'яніти й робитися байдужим до того, що розповідає мені мій дивний провожатий...

Я майже не знаю його, але коли йшов сюди, то мені казали:

— Ви тільки знайдіть Максима, а він вам уже все скаже і покаже!

На мої цікаві запитання — хто він такий, чув одну відповідь:

— Дивак... Родився з лісу, росте й гине з ним...

І, ось, на узлісся, чорним привидом став він коло мене, весь загадковий і чудний, як загадковий і чудний сам сонний ліс передо мною. Чую, як говорить він про свою первісну мудрість і як дихає суворий, сонний ліс, а сам безмов-

По Волині.

С. Дермань.

18 листопада б. р. відбулися загальні збори „Про віти“ с. Дермані, на яких засновано Дерманську філію Дунаївського повітового Т-ва „Просвіта“. Обрано Ряду з місцевих селян: С. Мартинюка, М. Бухало, І. Мартинюка і Д. Рудого; засновано бібліотеку-читальню при філії і намічено керувань-

квий план діяльності філії, але певний до переведення в життя.

Нарешті починає пробуджуватися національне українське життя в цій до нинішнього обмосковщеній, бувшій п'яній, окремій, Дерманській республіці, яка так багато накоїла лиха своїм виступом в 1919 році на Волині.

Будем надіятись і вірити, що

но і трівожно ловлю душею дивний шепіт, що стелиться туманом коло моїх ніг і залягає в колосках пшениці.

— Тут за річкою, як у могилі... — говорить Максим. — Ось перейдемо через кладку й буде ліс, як ліс...

— А я думав, що це туман... — кажу я тихо й чую, як голос мій беззвучно падає в якусь безодню.

— Хе-хе хе... — сміється Максим задоволено. — В цій річці половина Гавстрії пропало... Стоход називається...

— Стоход?...

— Еге ж...

— Так тут десь могили повинні бути...

— Як які... — каже він загадково і знову сміється: — Тут люди розкопують їх...

— Розкопують?...

— Еге ж!... Золоті, кажуть, могили... От самі побачите...

Повільно переходимо через вузький деревляний місток і входи-

Отаман Махно перед польським судом.

Хто не чув про Махна? Здається, що нема такого м'ж нами. Від 1918 до 1922 р. Махно гуляв по всій Україні з кільканадцятьтисячним повстанчим відом і воював проти в.лх. Проти Німців, Австрійців, большевиків, українських військ, Денікічів і Врінглія і всіх хто лише на Україні заводив владу. Він по переконанням архієп, як сам каже і не визнає ніякої влади. Воював Махно цілих чотири роки. Щойно большевики загнали його в сліпий кут і Махно вже без військової тільки зі своїми ад'ютантами жінкою, чи як зловісні люди кажуть кохачкою втік до Румунії, а звідти до Польщі. Польки замкнули Махна до табору, де він сидів довгий час. Але Махнові сприкрилося си-

діти тихо за дровами і він зачав якісь „коншахти“ з большевиками. Польки паредлачали Махнові листи та й бідного Махна посідили в кримінал. Тоді в Східній Галичині було троха неспокоїно (осінь 1922 р.) і Польки писали, що то Махно хоче в Галичині робити повстання. Очевидно, що в тім не було правди ні зміл он польських марок, але то і так було треба і писало я. Тепер Махно став перед польським судом у Варшаві. Польки доказували, що Махно бандит і що він працював на шкоду Państwa, а Махно доказував, що то все неправда. Скінчилося на тім, що Махна суд звільнив і Махно знова п'євандрус тепер з криміналу до табору. Зміна мала, але все таки зміна.

В справі свята „Просвіти“.

Комітет свята „Просвіти“ при філії „Просвіти ім. Т. Шевченка“ у Львові висилає на днях до всіх львівських Товариств та організацій відповідні листи на переведення в часі від 1. до 15. грудня ц. р.

збірок на д-р „Просвіти“. З огляду на велику ціль цих збірок зволіють поодинокі товариства та організації вжити всіх можливих заходів на це, щоби ця збірка випала як найкраще. При тій нагоді вживається Виділи

всіх львівських та підльвівських читалень „Просвіти“ всі товариства та організації, щоби вони улаштували у себе відповідні свята „Просвіти“. В програму такого свята може увійти і сам виклад про значіння Товариства „Просвіти“ та про значіння народньої освіти. По презентів до цих викладів треба зголошуватися до секретара Філії Бр. Яніва, Львів, Руська 18, і п. виключно в поштівки і вістірки кожного тижня. З огляду після сього речення і б можуть бути ніяк узгляднювані. Свільне свято „Просвіти“ всіх львівських та підльвівських читалень „Просвіти“ і Товариства Зорі відбудеться дня 11 грудня ц. р. в залі Народного Дому.

Осторога Селяни!!

Багато з Вас приїждять до Львова і хочуть замінити ЛЕН і КОНОПЛИ за готові вироби. По дорозі до Акційної Спілки

„ПОЛОТНО“

вул. Зіморовича ч. 20.

Вас зустрічають різні агенти, які спра-вляють Вас до різних спекуляційних фірм і вмовляють, що то є українські. Я побував у їх руках сам і переконався на власній шкірі і тому почуваюсь до обов'язку перестерегти українське селянство перед такими фірмами і хочу вказати, що є ЛИШЕ ОДИН ОКА українська фірма

„ПОЛОТНО“, Львів, Зіморовича 20., яка совісно залагодила торговельні справи зі мною.

ЗЕНОН СУШКО,
господар з Гороховця

2-2

мо в ліс. Наче хтось чорну свиту накинув на голову. Дерев зійшлися одно до одного й сплелися вітами в густий, непроглядний намет, на якому то сям, то там сяли діаманти далеких зір.

— Однак, я ледве що бачу — сказав я

— Нічого! — озвався він. — З непривички завжди так буває, але почекайте трохи. Скоро зійде місяць, а тоді все будете бачити...

Раптом між деревами щось зеленено заясніло й до наших ніг упала яскрава смуга світла, неначе від прожектора. Я аж відступився трохи з несподіванки, але він схопив мене за руку і прошипів:

— Ц-ц-ціхо...

Насторожився, як хижий звір і, витягнувши вперед голову, став слухати. В затаєнім гомоні лісової пуші глухо й невиразно щось бубнило й скреготало, наче хтось когось бив кулаками у груди й торочив кости.

— Золота могила... Так є... — прошептав Максим і, не випус-

каючи моєї руки, швидко подався у п'їтму.

Идучи слідом за ним, я раз у раз потикався об якісь корчі, але він наче не помічав нічого. І враз, як зі землі стала перед нами чорна постать когось невідомого. Стояв напружений і тривожний, як лісова осика, заміряючись на нас величезним заступом.

— Покиньте заступа і йдіть собі! — суворо сказав Максим.

— Як хочете... — покійрно озвався невідомий. — Тільки жаль мені, Максиме, що ви такий недобрый до мене... Всі можуть копати, а тільки я ні...

— Ви ще й балакаєте?! — приступив до нього Максим. — Глядіть мені, щоб часом не докопалися до чогось!... Ви-ж знаєте, що як я тільки захочу, так відразу зроблю вас гадиною, або звірем яким н-будь!...

— Змилюйтеся! — простогнав невідомий. — Жінка, діти в мене...

— Еге-ж, жінка й діти, а сам навіть мертвим не дасш спокою!..

Геть мені звідси, собако!... — закричав уже Максим на нього.

Той кинув заступа, зігхнув і зник між деревами, як сон, як тїнь перехідна. Я нічого не розуміючи стояв і дивився на глибоку яму, коло якої лежав невеличкий березовий хрестик. Великий срібний кружок місяця виринув між вітами дерев і на мить одну залив своїм сяйвом мене, загадкового Максима й освітив п'їтму ями, на дні якої лежав великий залізний казан.

— Що се значить? — спитався я Максима, який стояв над ямою, зазираючи в неї

Він тільки очима блиснув:

— Бачите, тут є одна така могила, яку вздовж цілого Стоходу шукають... Але се могила інча...

— А що-ж це за могила така?

— Страшна! — сказав він коротко. — Дуже страшна!...

— Цікаво... — промовив я, зазираючи в яму, де лежав казан. — Скарб якийсь, чи що?...

— Ніякого скарбу, а тільки одне страшне діло... — озвався

По той бік греблі.

Підготування населення до нових подій.

У зв'язку з подіями в Німеччині відповідальні робітники радянського уряду України обізджають не лише міста і містечка, але й села та агітують в тому напрямі, як в даний момент робітники і селянство мають по революційному відгукнутися на ті події. Радянському урядови ходить о це, щоби у самих глухих селах знали про зміст і значіння цих подій.

Цукроварство в Чернігівщині.

З Чернігівщини доносять, що там починає оживати промисливість, головним типом цукрова. Починають працювати один за другим цукрові заводи. Всі вони забезпечені в цьому році потрібною кількістю цукрових буряків.

Боротьба з неграмотністю.

На місцях наладжується культурними установами зимова праця по губернії. Між інчим по цілій Україні ведеться жвава робота по відкриттю зимових шкіл для боротьби з неграмотністю. Школи ці носитимуть назву визначних діячів революції. В чернігівській губернії думають відкрити 715 шкіл. Губвнконком призначає кошти на удержання тих шкіл і ця справа стає на твердий ґрунт.

Всеукраїнська нарада спілки робітників освіти.

В Харкові відбулася нарада представників губерніяльних і окружних відділів спілки робітників освіти, на якій обговорено ось які справи:

Українізація. Нарада визнала, що знання української мови обов'язкове для всіх співробітників спілки робітників освіти.

Постановлено перевести на українську мову діловодство сільських ячеек та переписку окружних відділів з ячейками. Переписка губвідділів з округами провадиться одною мовою: або українською або російською, так само переписка губвідділів з укрбюром.

Перехід на українську мову сільських ячеек і окружних відділів повинен бути закінчений 1. березня (марта) 1924. року. Увесь процес українізації має бути покінчений 1. травня (мая) 1924. року.

Всеукраїнська нарада робітників освіти — саксонському вчителюству. На вістку, що генерал Мюлер казав звільнити у Саксонії вчителів-комуністів, нарада постановила післати саксонському вчителюству телеграму, в якій сказано, що організована 10-тисячна армія робітників освіти України пильно стежить за героїчною боротьбою німецького робітництва з капіталом, засилає привіт і взиває саксонське вчителюство

твердо постояти в лавах революційного німецького пролетаріату.

Противольські настрої в Радянських Республіках.

„Наш Прапор“ подає: В демонстрації 6-х роковин жовтневої російської революції в Москві взяло участь понад 6 мільйонів людей. Багато фабрик і заводів вишло на вулиці з гаслом: „Москва — Варшава — Берлін!“ На святочному параді на Червоній Площі Каменев виступив з гарячою босвою промовою. Після нього від імені німецького пролетаріату виступила Клара Цеткін.

В Харкові свято роковин пройшло величаво. Командуючий збройними силами України і Криму Фрунзе виголосив з трибуни перед півмільйонним натовпом народа промову, в якій, звертаючи увагу слухачів на політичні події в Німеччині, між інчим сказав: „Наше завдання — всесвітній жовтень Ми не можемо ставитися байдужно до боротьби, яка зараз ведеться в Німеччині. У внутрішні справи Німеччини ми не вступимо, але не дозволимо, щоби Франція або шляхетська Польща, задушила німецьку революцію.“

В Києві й інших містах України відбулися величезні демонстрації, які маніфестували симпатію німецькому народові і отверту ворожість політиці Франції і Польщі.

він. — Сталося воно тієї темної осінньої ночі, як смерть покинула ліси і в степи подалася... Сам бачив, як вийшла на узлісс, перебрала річку і пішла отим ланом, де тепер пшениця...

— Смерть бачили?! — Здивувався я. — Певне страшна?! —

— Еге-ж, бачив!... — поважно хитнув він головою. — Тільки не так вона страшна, як страшне її діло, що вона вчинила тут на останку... Бачите, тоді начеб-то скінчилася війна і всі стали розходитися — хто куди знав... Вийшов ото я якось вечером зі своєї вовчої норі, в якій майже цілих три роки жив, став серед лісової гушавини тай слухаю собі, як то все розлазиться. Слухаю, а з душі наче камінь звалюється. — Ну, — думаю, — аж тепер таки мій ліс заживе своїм справжнім життям!... Прилетять пташки, вернуться звіри й загомонить усе тихим гомоном Божої радості... Думаючи так, пішов лісом, щоб оглянути його... Йду й спотикаюся то на гармату, то на скриню з набоями, які були

покинуті на призволяще і так аж до сього місця прийшов... Чую, розмовляють двос. Дивлюся й бачу двох московських жовнірів, як вони яму копають... Потім поклали туди ось оцього казана, засипали й вивершили, як справжню могилу, а зверху ще й березового хреста поставили. Скінчивши роботу, простягли один до одного руки і так застановилися.

— Присягни над цим хрестом, що сам не відкопаш! — сказав один.

— Присягни ти ранійш! — озвався другий.

— Ні, ти присягни!...

— Ні, ти...

І враз, одночасно, гримнуло два вистріли й обидва покотилися по землі, звиваючись від смертельного болю. Прикро й не добре стало мені від сього і я побіг ген із лісу, але на узліссі зупинився... Як уже казав вам, саме тоді виходила із лісу смерть... Була стара й нікчемна, але йшла бадьоро...

— Почекайте! — перебив я його. — А шож сталося з тими двома жовнірами?...

Максим байдуже махнув рукою:

— Ішли на другий день другі жовніри, знайшли їх коло тієї могили й поховали... Он, дивіться, могилки їх!...

Дійсно в декількох кроках від нас, я побачив два невеличкі соснові хрестики. Підійшов до одного, засвітив сірничка й прочитав, вирізаний ножиком, короткий напис: „Много лі человеку на „а“...“

— Дивний напис! — подумав я про себе й цікаво нахилився до другого хреста.

„...Но твоім воспользуемся“... — говорив другий напис.

— Не знаю я, що там написано, бо й не цікавлюся тим... — заговорив коло мене Максим. — Тільки знаю добре, що ті жовніри, поховавши нещасливців, розкопали отсю могилу, знайшли казана, забрали все, що тільки було там, а потім засипали її, навіть, знову для чогось отого березового хрестика поставили на ній...

(Докінчення буде.)

Як у нас маркується публичний гріш?

Досадно говорять про не ось які документи, які позволю собі подати. Правдиві вони, бо затягнені в книги. На бажання можу подати і числа.

„Чикаго 39.10.920. До Хвального Союзу Кредитового, Львів, Ринок ч. 10.

Прошу присланих 1000 (тисяч) доларів вписати на конто Іван Боберський і перепровадити вирівнання довгів на цій парцелі Н. Левицької при стрийській гостиниці, так щоби ціла там положена, угодою закуплена парцеля перейшла під Український город“. — І. Боберський.

На то Союз Кредитовий висилає таке письмо:

„Львів 6. 11. 1920. Вископоставлений Пан Д-р Микола Шухевич, адвокат Львів.

Отсим маємо честь завітати Вп. Меценаса, яко управителя Спільки площі позставої, що п. Проф. Іван Боберський надіслав нам чек на 1000 доларів канад з тим, щоби з квоти цієї перепровадити вирівнання довгів на цій парцелі Н. Левицької при стрийській гостиниці, так, щоби ціла там положена, угодою закуплена парцеля, перейшла під Український город.

О цім повідомляючи, просимо о свентуальні дальші зарядження.

З високим поважаннем
Красний Союз Кредитовий.

І як пішла справа?
Д-р Шухевич заряджень не дав. Чому? Нехай він відповість. Досить що довги сплачено мабуть чи не ним самим, бо це прещінь вигідніше. На що там якогось українського городу і то ще у Львові! Ми ж без того обійдемося!

Щож лекшого, як приватно заплатити тих мізерних 140.000 мп. і мати спісля претенсії до площі; в десять раз мартишщої?

А що робить Дирекція Союзу, як показалося, що п. Д-р М. Шухевич не піднімає тих доларів?

А може обертала ними і наші має тепер певно бодай півтора тисячі?

І то ні! Якже можна публичним майном спекулювати? Кр. С. Кредуладив собі простіще: Чек виміняв на марки польські і вписав їх на рахунок Боберського. Вони законно процентувалися і нині нарід має около пів міліона марок польських. Чусте пів міліона марок!!

Скажете, написано до проф. Боберського, що з грішми далі робити? Це ні! чейже шкода видатку на поштову оплату!

Ст. Гайдучок.

Складайте жертви на захоронку ім. Михайла Голубця.

Королівський жарт.

Один еспанський часопис містить цікавий випадок. Теперішній диктатор Еспанії Прімо де Рівера, якого портрет бачили ми в 3 числі „Нового Часу“, предложив королеви довгий список людей, що ведуть опозиційну політику.

— Ці люди мусять бути прогнані з держави.

Король переглянув докладно список і заритав:

— Чи це конечно?

— Безумовно! — відповів Рівера.

Король підійшов до свого стола і підписав.

Рівера забрав документ і виїшов. Та

як же здивувався, коли, переглядаючи той список дома, побачив, що останнє назвисько чоловіка, що мав іти на прогнання, звучало: Альфонс XIII, король Еспанії. А під тим був королівський підпис. Рівера пішов до короля, щоб звернути на те його увагу, думаючи, що це ошибка.

Але король відповів:

— Я вмисно це зробив. Бо всі ці списані вами люди мали перед переворотом повне моє довіре. Коли вони відвчальні зате, що було, то чому не мавби я бути відвчальний?

Рівера зрозумів і пірвав папір.

„тюрмі народів“ „на всіх кзиках всьо мовчало“, не д-ше не можна було мати в школі портрету Шевченка, але царські жандарми стерегли навіть Шевченкову могилу. Московські царі і їхня чинівниця згря боялися, щоби Україні відвідуючи могилу великого Мученика і Пророка України не набиралися українського сепаратистичного духа.

А що бачимо нині? З московських царів ані сліду, а Шевченко красується не лише по всіх школах Великої України, але й по всіх численних українських товариствах і інституціях та в кожній майже хатині многоміліонового українського народу! „І неситий не виоре на дні моря поля!“ — скажемо словами безсмертного Тараса.

Дописи.

Лука, пов. Тернопіль. Дня 11. листопада 1923 р. відбулось у цім селі свяченне читальняного Дому. На це свято явились слідуєчі замісцеві гості: о. прелат Евстахій Щурковський, парох Настасова, о. Глиський, декан микудинський і парох Бушлеви, о. Глуковський, парох Острова, д-р Степан Баран, адвокат і голова філії „Просвіти“ в Тернополі і Іларій Брикович, проф. гімн в Тернополі. Перший промовив старенький дід о. Щурковський. Дуже була велика радість для нього, що він на старість, на склони днів побачив ще одну твердню вкрузи своєї діяльності. Другий промовляв д-р Баран. Третій почав говорити Іл. Брикович, але йому місцева поліція закарала. — Мушу замітити, що будову розпочали дві одиниці: голова тов-а Михайло Комак і Іван Поліщук. Мимо ріжних перешкод із сторони чужих і своїх довели своє діло вже до половини і тим дали примір другий селам, що сильна воля людини все може, а лінність нічого не зробить. З цього села хай візьмуть примір слідуєчі села: Лучка мала. Воля мазовецька і Кривки. В них і власні каміньоломи, але брак камінної волі, панує оспалість і байдужність.

Якнай.

Микудинці, пов. Тернопіль. Дня 11. н. м. відіграв місцевий театральний гурток релігійну драму „Димитрій“ в 5 діях, а в 6 відслонях Ю. Борачка. Штука дуже трудна до вистави і показала, що наші аматори можуть. Штука випала дуже гарно. Пописались д-р Д. Насада, Оля Абрагамовська, Осипа Смеречинська і Василь Цибульський, інші грали рівнож добре. — Вчили цю штуку місцевий парох о. Евген Кароль і д-р Насада. Чистий дохід в сумі 19,30.000 призначено на спровадження церковних дзмонів з Варшави, які повернули з російської неволі.

Місцевий.

З заграниці (європейських країв) замовляти і пересилати гроші на адресу: Василь Палітв, Ужгород, Підкарпатський банк.

З Америки слати замовлення і гроші рекомандованими листами на адресу Адміністрації.

На днях, прийшов польський шкільний інспектор до приватної всенародної української школи УПТ. в Копичинцях і викинув з клас образи з портретом Шевченка, картини почоту королів і князів Галичини і Волині та Холмщини та українські народні вишивки. Далі викинув український поділ годин і казав повісити польський.

Пригадаємо при тій нагоді дуже подібну подію з російських царських часів.

Тоді, як в російській царській

Комунікат Тов-а „Просвіта“.

1. Головний Виділ Тов-а „Просвіта“ пригадує всім Філіям і Читальням у краю свято 8 грудня і справу почесного дару „Просвіти“.

2. На численні запитання з боку членів, читалень і філій Головний Виділ підніс членську вкладку на р.к. 1924 до висоти пів золотого польського по курсі у дні зложення вкладки. Член, який зложить вкладку, має право до 25% опусту при закупні книжок видання Тов-а. Коли хто зложить членську вкладку у рівності одного долара має право до грамоти і книжечок з серії „Народної бібліотеки“.

Для улекшення пересилки „Дару Просвіти“ згл. членських вкладок, долучаємо до нинішнього числа чеки „Просвіти“, причім просимо в горі середнього відтинку чека зазначити одним двома словами призначення висиланих грошей.

За Головний Виділ Тов-а „Просвіта“ у Львові:

М. Галушчинський
голова

Ст. Шах
секретар

Як працює „Рідна Школа“ в Золочівщині?

Ідея „Рідної Школи“ у нас безперечно поширена, чого доказом хочби те, що „Рідна Школа“ існує удержана коштом народних складок та пожертвовань. Але з другої сторони треба признати, що мимо всего та ідея не перейшла ще в тіло і кість цілого нашого народу, справа „Рідної Школи“ не стала ще справою загальною, конечною, необхідною; якої небуденну вагу відчувалаби кожна одиниця нашого громадянства. Ми не дійшли ще до того степеня зрозуміння ваги „Рідної Школи“, щоби посилати гроші не на благодійні закликки по часописах, але з внутрішнього почуття конечности, того почуття, яке каже дати їсти чи справити одяжину власній дитині.

І коли я застановлявся над тим, чому воно в нас так є, прийшло мені на думку, що ціла наша „Рідна Школа“ — то занадто відірване поняття для загалу нашого народу. Що то за „Рідна Школа“? Як вона виглядає? Хто там вчиться? — То українська школа! В ній вчуться українські діти! — Ті відповілі недостаточні. Вони все ще роблять поняття „Рідної Школи“ невловним.

Багато краще, докладніше і всякому зрозуміло старается відповісти на поставлені в горі питання „Рідна Школа“ в Золочеві.

Мені довелося бути в Краснім на Михайла. Я довідався, що вечером відбудеться щось в роді концерту, який уладжує „Рідна Школа“ з Золочева. Я пішов з великим зацікавленням. І мушу признати, що ніколи в життю мене ніщо більше не зворушило, як тоді той своєрідний концерт.

Концерт починається. Виходить на сцену в Лисецький, управитель „Рідної Школи“ в Золочеві, а за ним гурток дітвори.

І чи треба кращої відповіді на питання: Що це таке „Рідна Школа“, як слова п. Лисецького? „Отсе приїхала до вас Рідна Школа з Золочева, щоби показати вам, що уміють її вихованки і так віддати затягнений у вас довг. Віддати його не грошми, а надією, що з цих маленьких виростуть гідні громадяни, для яких найважливішими будуть справи рідного народу“. А коли після того зібрана публіка почула українські пісні, співані дитячими голосами, і побачила діточі вправи — то я певен, що не було ні одного між присутніми, який не бувби глибоко вражений. А найважливіше те, що всім стало ясно: цеж наші діти, сини, і дочка тогож народу що й ми, наші будучі заступники. І „Рідна Школа“ набирає безпосередности вона

входить в серця громадянства. Її починають любити. І люблять не якусь неозначену, невловиму „Рідну Школу“, а тих маленьких „шкрабків“, яких побачили, пізнали і які зуміли добути собі симпатію.

Що золочівські діти добули собі симпатію, доказом цього прийняте, яке їм зробили Громадяни Красного.

Одно тільки треба замітити. На концерті була присутна в більшості молодь. Старших громадян було мало. І на це звернув увагу парох Красного о. Височанський в своїй кінцевій промові. Невже старшим громадянам так мало цікаво, як виглядають і що уміють вихованки „Рідної Школи“?

Пригадний гість.

Огляд світових подій.

В Греції республіка.

Із приватних телеграм, які насіли із Югославії, виходить, що в Греції проголошено республіку. Король Греції Юрій приготується до відїзду і мабуть удасться з цілим своїм двором і ріднею до свого зятя, короля румунського. Грецькі часописи подають, що ко-

роль покине Грецію ще перед новими виборами до грецького парламенту, бо є надія що з виборів вийде „з республіканців“. Тому плембінг що до вдержання королівства, який можнаби розписати немавби після виборів змислу.

В пруській соймі сензація.

В пруській соймі внесла комуністична фракція інтерпеляцію в справі арешту посла Вольфштайна підчас берлінських розрухів. На інтерпеляцію відповів міністр Северінг, який доказував, що бучами керувала пані Фішер на приказ московського інтернаціоналу. Міністр говорив, що ексекутива Інтернаціо-

налу зкидувала берлінським комуністам бездільність і домагалась від них збройного виступлення. З цього приводу мало прийти між Фішервою і Радеком до гострого спору. Це все що сказав міністр основане на відчитанню кореспонденції, яку найдено при арештованих демонстрантах.

Новий кабінет в Німеччині.

Німці мають нарешті після кількох неудачних спроб уряд. Канцлером є Маркс, міністром загранич-

них справ Штрзман, цебто бувший канцлер, міністром Райхсвері Геслер.

Катастрофа в Італії.

В Італії, в бергаменських Альпах, прорвалася велика гребля на штучному озері Глено. Цей збірник води обезіечувала гребля довга на 4 кілометри і широка на 30 метрів. Через її піврву хлипнуло два мільйони кубічних метрів води, які змели з лица землі сусідні села і місточка. Скількість жертв доходить до 600.

Тіла їх викинені понад 30 км. від місця катастрофи, змінені до непізнання. Руки, ноги, голови повідривані і їх вилапують між пливучими останками домів. Ратунок дуже утруднений ізза дощів і мрак. Катастрофа була наслідком зливних дощів, які тревали два тижні.

Визнання Совітів.

Совіти будуть визнані Італією і Англією. Мусоліні хоче в Росії іменувати свого амбасадора. А зробить це тоді, як виторгне від совітів вигідний для Італії торговельний договір. Також визнання Совітів Англією звисить від цього, яких торговельних користий до-

бують Англіїці. Російський комісар для закордонних діл Чічерін вислав до Ватикану ноту, у якій подає услівя застереження переслідувань католицької церкви в Росії. Найважливішим услівем є дійсно визнання Совітів.

Великий політичний процес у Львові.

В останньому числі нашого часопису згадали ми, що в понеділок, дня 19, листопада почався в окружнім карнім суді у Львові політичний процес проти 11 молодих хлопців городенського повіту зі сіл Семаківці і Михайлівці, обжалованих за злочин головної зради.

Перед судом присяглих засіли: 1. Юрко Луців, 2. Кароль Міхна, 3. Василь Демків, 4. Микола Осадчук, 5. Василь Викицький, 6. Михайло Микитюк, 7. Гриць Кіт, 8. Гриць Плаксієв, 9. Володимир Процьків, 10. Осип Кліма і 11. Михайло Дідичин.

Проводив розправу радн. Дукет, обвинувачує знаний підлр. Гіртлер, а боронять: др. М. Волошин, др. Е. Давидяк і др. Лев Ганкевич.

Розправа велася через п'ять днів. Щоби читачі мали перед очима ясний обпереповімо її по дням.

Перший день.

Акт обжаловання закинув підсудним, що вони весною 1923 р. улянували повстання в Городенському повіті і мали розпочати його розоруженням постерунку. В тій цілі вони зібралися 29. квітня 1923 у Юрка Луціва, а на короткій нараді улялися до стрілецьких ровів за хатою Луціва, стрінули уоружених хлопців зі Семаківців та Михайлівців під проводом Конопельного. (Конопельний і ще двох утікли перед військовою бранкою на В. Україну і тому не стають перед судом). Повстання однак не почалося, бо хлопці сполошені вистрілом та свистом, розбіглися.

Обвинувачені зізнають, що дійсно згаданого дня вони були у Луціва, але приходили за покунками, бо Луців завідував складником. Коли розійшлися домів стрінули по дорозі уоруженого, п'яного Конопельного, що взивав їх взяти участь в повстанні. Всі вони, розуміється, не послушали його і розійшлися.

Всі обвинувачені до вини не почувуються. Зізнання зложені на постерунку відкликають, бо зложили їх під побоями поліцаїв. Деякі з них, як Викицький та Плаксієв попали на лаву обжалованих зовсім случайно, перший, що ходив до дібраних хлопців сказати, що Осадчук зараз прийде, другий, що був у критичний день у Луціва.

Другий день.

Переслухано решту обжалованих. Один з них Володимир Процьків, 19-літній хлопець зізнає, що попав на лаву обжалованих через провокаторський донос Казимира Джугая. Джугай донос з пімсти, що сестра обжалованого Марія не хотіла вийти за його заміж.

Той самі Джугай донос і на Осипа Кліму (чеського підданого) за те, що він був нареченим згаданій Марії Процьків.

Переслухання свідків починаються від тогож таки Казимира Джугая. Др. Волошин противиться іменем оборони запряженню свідка тому, що: 1. єсть підозрінне, що Джугай також належав до організації Конопельного, 2. він змінював свої зізнання і 3. він живе в неприязні з обжалованими і тому не може бути віродостойним. До висновків др. Волошина прилучаються др. Ганкевич і др. Давидяк. Але трибунал відкидає внесення і свідка запрягають.

Джугай зізнає, що про повстання довідався від Конопельного, який сказав йому, що повстанча організація має 15.000 людей і 3 скоростріли. Про те він донос поліції, але ця рішила на разі сидіти тихо бо „може вони нічого не робитимуть“ і поручила тільки свідкови піти на розсліди до Городенки. Він це й зробив. Даль-

ше подає, що у обжалованого Процькова бачив револьвер, а по дорозі стрінув Юрка і Івана Конопельного, Кароля Міхну і Миколу Осадчука, двох останніх з крисами.

Обвинувачені заперечують, будьто-би вони говорили що-небудь про повстання з Джугаем. Обж. Процьків закидає свідкови, що то він сам поширював вісти про повстання.

На питання прокуратора свідок каже, що „повстанці“ мали звязки з большевиками, хотіли вирізати постерунок, зрабувати двір, виїхати до большевиків а з ними вернути щоб воювати з Польщею.

З відповідий на питання оборони показується, що Джугай служив в Укр. Армії і що сам до ньї добровільно зголосився.

Видно з того, що то людина о дуже низькій моральній вартості. Зізнання його дуже часто попутані а навіть повні суперечностей, які предсідник з трудом старається вяснити.

Дальші свідки: Микола Садовський, р.-кат., Василь Вішньовський р.-кат. і Крушена Дмитро гр.-кат. про повстання нічого не знають, а на питання оборони зізнають згідно, що при першій переслуханню на поліції всіх дуже бито. Найбільш визначився поліцай Бєсєдєцькі, якого на розправі нема.

Третій день.

Ведеться дальше переслухання свідків. В першу чергу зізнають поліцаїти. Ніяких даних про повстання не мають. У обжалованого Процькова знайдено — після тих зізнань — набой, а Міхна „має мати аж два кріси“. Про все вони довідалися тільки з доносів, а відозву Народнього Комітету у Львові з закликом до повстання прислала їм команда поліції у Станиславові.

Др. Ганкевич стверджує відносно тих відозв, що одна з них була видана Народнім Комітетом у Львові зовсім легально і відносилася до еміграції, друга-ж видумана і тому він ставить внесення, щоби вяснити її походження.

Прокуратор віддає ту справу на вирішення трибуналу.

Всі поліцаї як один заперечують, що підчас переслухання бито переслухуваних. Один тільки командант постерунку в Семаківцях, Горбач признає, що обвинуваченому Кітови „білі (що були до асисті) сь там wzurali“.

Про свідка Джугая висказались поліцаї не дуже то похвально.

Після того переслухано кількох селян з Семаківців і Михайлівців. Всі вони про повстання нічого не чули і не знають. Один тільки Лука Осадца з Семаківців, що був вартовим того дня (29. IV.) зізнає, що Юрко Конопельний казав йому, що того дня буде повстання.

Рсі ці свідки стверджують однозгідно, що підчас переслухання на постерунку їх бито.

На питання Др. Давидяка: Чи били Кіта? свідок селянин Антін Тур відповідає: Його вже не били, бо він був так збитий, що лежав у куті“.

Др. Ганкевич питає свідка Василя Василика: „Чи вас били“.

Свідок: Ой, били по зубах, казали чоботи скидати та били по голих пятах, — всюди били.

Др. Давидяк: Чи були ви там, де були улани та чи бачили обвинуваченого Кіта?

Свідок: Я не бачив, бо дуже били. При кінці Др. Давидяк ставить внесення на покликання нових свідків на доказ,

що: 1. обж. Кароль Міхна складає свої зізнання під побоями поліції (на це єсть протокол судового лікаря в Коломиї, що робив оглядини); 2. обж. Кіт і Осадчук критичного дня були де інде; 3. обж. Кіт признався до непоповнених вчинків, бо поліцаї Новак і Бєсєдєцькі вимусили це на йому бійкою; 4. обж. Гриць Плаксієв признає також приневолений бійкою.

На цьому розправу відложено до слідуючого дня.

Четвертий день.

Трибунал відкинув вчєрашнє внесення Др. Давидяка. Не узгляднив теж спротиву оборони на відчитання актів зізнань свідка поліцай Бєсєдєцького, що не явився на розправу. Зізнання відчитують. В них сказано між інчим, що обж. Дідичин признався, що належав до повстанчої організації і вказав місце де заковав кріс.

Дмитро Павлюк, одинокий свідок побиття обвинувачених не явився в суді.

Після того зізнає мати обвинуваченого Волод. Процькова. Зізнання її відносяться головню до свідка Джугая. Він намовляв її дочку (Марію Процьків; про ню була мова) щоби втікала з ним до Франції або Росії, а коли та відмовила, він з пімсти зробив донос на її брата і других обвинувачених. Про те чи її син мав револьвер, свідок нічого не знає.

Др. Ганкевич ставить внесення на покликання свідка Марії Процьків.

Трибунал відмовляє.

Др. Ганкевич ставить знова внесення на покликання нових свідків на ствердження, що обж. Микитюк і Дідичин критичного дня були також деінде, а в імені всіх обвинувачених вносить покликання як свідків: Др. В. Охримовича, Др. Л. Бачинського, радн. О. Барвінського, радн. Парфановича і Др. М. Глушкевича на ствердження, що шлий укр. народ уважав Польщу в Сх. Галичині окупантами, що про те говорилося всюди публично.

Оборонець ставить внесення на покликання свідків: 1. п. Зімного теперішнього заст. львівськ. воєводи; 2. п. Юристовського, станиславівського воєводу; 3. п. Завістовського, тернопільського воєводу, на ствердження, що акт 14. березня 1923. прийнято в цілім краю протестом, а супроти того вислів акту обжаловання, що крім деяких інших і Городенський повіт обняв повстанчий рух, єсть хибний.

Трибунал відкинув усі внески оборони. Оборонне поступовання замкнено, а трибунал поставив присяглим суддям питання про вину обвинувачених.

Прокуратор приходить у своїй промові до висновку, що хоч про повстання не приходиться говорити, то все таки щось було на ділі, бо обвинувачені належали до товариства, яке потребувало зброї до здійснення своєї мети, а тому вони винні і їх треба засудити.

Після того слідують промови оборонців, по яких розправу відкладають до слідуючого дня.

П'ятий день.

Відповідно до відповідий суддів присяжних звільнено 5 обвинувачених, а то: 1. Василя Демкова, 2. Гриця Плаксієва, 3. Василя Викицького, 4. Володимира Процькова, 5. Йосифа Кліму.

Інчих шістьох засуджено на тяжку тюрму з вчисленням слідчого арешту:

1. Юрка Луціва на 2 роки, 2. Кароля Міхну на 1 рік, 3. Миколу Осадчука на півтора року, 4. Михайла Микитюка на півтора року, 5. Гриця Кіта на півтора року, 6. Михайла Дідичина на півтора року.

Ширіть „Новий Час“!

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.

Пархи (чесотка) у коний і їх лічення.

Мало кому з селян невідома ця погана хвороба у коний; а вже в часі війни не було хіба одного села, де не поширилася би в на між кінми хліборобів. Власників коний не раз брзлась роспука, коли мимо всяких заходів не могли позбутись цієї зарази та бачили як їх коні нидіють, ба й гинуть зі загального виснаження.

Щоби знати, як лічити пархи треба передовсім познакомитись з причиною цієї хвороби. Вже давно викрили лікарі, що пархи спричиняє маленький овад-павучок, величини дрібного зеренця піску, якій діставшись на шкіру звіряти просверлює її, влізав під верхню верству і там ссе кров та проїдає досить довгі хідники (каналіки), якими в шкірі посувається даліше. Під шкірою галапаси пархів паруються, кладуть яечка а з тих вилязять нові павучки, котрі далі нищать шкіру коня.

Кінь заражений пархами починає чіхатись, ба почуває сильну сверблячку та, чіхаючись, витирає і раниць собі шкіру. Найскорше гнівдяться галапас пархів від гривою на шиї і на насаді хвоста. На тих місцях творяться прищі, струпи, шкіра порепана пукач-кіль ниде шораз більще, бо крім того, що, як кажуть, живцем його парх точить, хворіє ще на запаленне зраненої шкіри. Як не взятись тепер до пильного лічення, пархи розмножують по цілому тілі, кінь сохне сильно а часто й гине з повного виснаження.

Як же лічити цю вперту хворобу?

Досвід в часі світової війни показав, що найлекше було вилічити коні, яких добре годувано. Такий кінь скорше опирався хворобі а і ліки в него ділали скорше і певніше. Тому й погибла така величезна

скількість коний в австрійському війську, що не було чим хорих коний годувати, а як цих паршивих коний годувано, знають добре наші газди, що були на війні.

Як вже кінь пархами заразився, а заражується він в цей спосіб, що стикається з хорим на чесотку конем чи то у запрязі, чи то поміщений у стайні, де перебували паршиві коні, чи то від упряжі чи то від шітки з паршивого коня і т. и. — він починає чіхатись; тоді треба негайно братись його лічити. Є велика кількість ліків проти пархів та не всі доступні для селянина. Тому подамо лише такі, які легко дістати, а які випробували ветеринарні лікарі і переконались о їх скорім і успішнім діланню.

Перша річ вмити, паршивого коня милом, содою або лугом і те вмити сильно і докладно цілого від голови до копит і хвоста. Мити належить твердою шіткою або солом'яним віхтем. Коли шкіра і шерсть висохнуть, маститься коня рівнож шіткою проти шерсти такою мішаниною: літра правдивого березового дегтю, літра спирту та 1/2 кг спорозкованої, потовченої сірки. Цю мішанину по вимазенню коня оставити на шкірі через добу а потім змити знова цілого коня милом і літною водою або теплим лугом — та пильно наглядати, чи кінь чіхється даліше. Ся ні, значить він вилічений. Часом одно таке помащенне і обмитте коня вповні вистане, але часом треба лічення повторити, поки кінь перестане чіхатися.

Друга дуже добра мішанина, що лічить пархи у коний швидко та певно, а яку автор цієї статті випробував на сотках коний, що їх вже признано в війську невилічними і призначено на забитте — це мішанина в рівних частях: звичайна нафта, бензина і олива або олій (ріпаковий, конопляний, льня-

ний). Приміром: літру олію, літру бензини і літру нафти мішається докладно і цією мішаниною маститься коня, як подано више. Перед тим належить вмити милом або лугом. Хто вже цього середника докладно, як ту подано, побачить з радістю, що вже по однім намащенню а виімково по двох, кінь перестане чіхатися, струпи зі шкіри влізять, шкіра гоїться, а небавом порастає і волос.

Розуміється, що ніяке лічення не допоможе, коли рівночасно не піддати відзараженню (дезінфекції) стайні, упряжі і всіх знарядів, вживаних до чищення і годовання коний.

Галапас пархів переноситься не тільки з коня на коня але лізе й на стіни в стайні, на жолоби, драбини, упряж, згребла, шітки і т. п.

Тому треба сього галапаса-павучка знищити, щоби знов не дістався на виліченого коня, бо тоді вся наша робота пропала. До дезінфекції стайні, стасної утварі, упряжі найліпше вживати горячого лугу та свіжо гашеного, рідкого вапна.

На конєць мусимо ше згадати, що пархи з коний переносяться легко на людей, що ходять коло них. У людей повстає „сверблячка“ головно на руках і грудях. Хто заразиться, най удасться скоро до лікаря, бо домашніми середниками „сверблячки“ не вилічить. Рогатої худоби кіньскій парх не чіпається.

Чесотка у коний є обнята законом о поборюванню пошестий домашних звірят (австрійський закон з 6/8 1909 В. з. д. 177), проте обовязком власника паршивого коня є донести про хворобу начальникови громади, а цей має подати це до відома староству. За втаюванне зарази карає згаданий закон доволі строга. А. Б.

Для розради.

— Гей, про що вам, мої друзі, нині маю заспівати? Бо, їй Богу, я не знаю, від чого тут починати?

— Тяжко-важко на серденьку, бо — поети анахтеми — вже мені позабирали всі фантазії тай теми!

— Але знаю, що в клопоті тут доберу я до риму! Ще ніхто з них ані стрічки не писав — про сїду зиму!...

— Зачинаю: Нині вранці впав на нас сніжок біленький, зажурився задумався, наш кавалер молоденький.

— Сніг — болото, — як тут нині до дівчини йти у гості, як по-

дерлись черевики, — в літі були „шіммі“ й прости...

— Хто з вас тут змилосердиться тай подасть бодай онучі, я обвію по козацьки, модні то будуть „папучі!“

Доля винаходів.

Всякий новий винахід видається нам зразу неімовірним. Привичасні до умови серед яких доводилось нам жити, не можемо навикнути до нових, які витворюють нові винаходи. Перша наша думка про все, що для нас непонятне, незрозуміле, одна: це ошуканство. Цікаве однак, що не тільки ми, звичайні смертельники, приймаємо з таким недовірем всякі новості. Так само приймають їх і люди високо вчені. Тому то й доля нових винаходів дуже важка. Винахідник мусить не раз наслухатися насмішок та обид, заки стане славним.

Звісний американський винахідник Едізон винайшов фонограф. Пішла чутка поцілім світі. Едізон нісвав свогого заступника до Парижа, щоб той виголосив там виклад про фонограф і показав його публіці. Виклад скінчився, заступник Едізона накрутив фонограф і машина заговорила. Та в тій хвилі один учений кинувся з кулаками на Едізонового заступника. „То ошуканство — кричав він — то черевомовство!“

Черевомовці, це — звісно — люди, які вмюють говорити черевом так, що зовсім не пізнати, чи це вони говорять, чи це говорить інча особа. Такі черевомовці дуже

добре наслідують голоси кількох людей і самі одні можуть представляти цілі розмови кількох осіб так удачно, що коли хто чує, а не бачить, що це тільки одна людина, присягатиметься, що чув розмову кількох людей. Отож наш учений думав, що заступник Едізона це простий черевомовець. Він ніяк не міг зрозуміти, що машина може наслідувати людський голос.

Подібно було з газовим освітленням. Його винахідник Філіп Лебон стрінувся з закидом:

— Як може горіти лямпла без кюта?

Коли, винахідник громозводу, Франклін, читав у кружку вчених виклад про свій винахід, його висміяли і не радили йому виклад друкувати.

А закиди, які ставлено залізничі, що сьогодні необхідна для всіх клас населення, — прямо смішні. В Баварії зібрання лікарів рішило таке:

„Введення залізничі — то злочин проти публічного здоров'я тому, що такий скорий рух викликає у подорожніх потрясення мозку“.

Але певно ті самі лікарі їздили без найменшої шкоди тими небезпечними возами.

По всему світу.

Х.сна панує вже пів року. Краківський часопис „Час“ сумовито підводить підсумок всього, що зробив славетний уряд Хієно-Пяста на протязі свогого піврічного безголового головування в польським панстві. Долар підскочив з 50,000 на 4 мільони, комунізм і інші „вивротове“ елементи зміцнились і в своїому внутрі і в своїй ненависті до народових порядків, занепад господарчої, суспільної і політичної відпорності Польщі, безнастанні невдачі в заграничній політиці ось білянс блискучої і кинучої діяльності — скаржитися „Час“. А в соймі? „Правиця — півень поклавши на себе білий гребінь вдаряє з зайлістю на лівого півня з червоним гребенем — або навідворот. Ось коротка характеристика засідання кожної днини нашого сойму.“ Крутко і вензловато!

„Бомбісти“ (щєбто Багінські і Вечоркевіч) присуджено на кару смерти через розстріл. Вони мають право внести до 7 день спротив. Спротив внесено.

В совітській пресі розвинулася жива дискусія з приводу статі Стеклова в московських „Ізвестіях“, в якій він доказує потребу скріплення партії комуністичної елементами безпартійними. Голоси признають з одного боку послабленне компартій, як це доказують вибори до рад, але з другого боку бояться, аби партія, що муситиме йти на руку новим елементам, не втратила свогого комуністичного розмаху і чесности.

Аренда тютюнового монополю в Польщі. „Праська преса“ подає, що польський уряд виарендував тютюневий монополю одній французькій спілці за 25 мільонів франків на 45 літ. Спілка має що року віддавати урядови польському часті чистого зиску.

Знова бурливе засідання польського сойму. На засіданні польського сойму 30. падолиста прийшла справа видачі соціалістичних послів Бобровського і Станьчика. Коли внесок посла Лібермана, аби відмовити видачі послів перепав семи голосами лівця опустила салю нарад. Опісля жидівський посол Грінбаум двічі жадав уділення голосу від імені національних меншостей. Йому говорять не дозволено. Тоді меншости (Українці Білоруси і Жиди) покинули салю засі-

дань, співаючи Український гимн „Не пора“ білоруський „Від віків“ і жидівський „Гатва“. Правиця і Пяст остали на салі і ухвалили видачу послів Бобровського і Станьчика.

Цікаво і не дуже з великою шанюю описує ці засідання вшехпольський часопис „Жечпосполіта“. Едаємо деякі місця у перекладі:

Відразу неколкокий вереск, приготований задалегідь. Битте в пульти, вуличні лайки, погрози пястуками В таких випадках настирливо вилазять на верх прояви відсутність якої небудь товариської і духової оглади, неотесаности, грубости.

Гос. Жулавскі, чоловік на пів дикий, висувається перед лави і горланить по під небеса до більшости:

„Ми вас тепер вистріляємо як собак“. Кричить раз, в друге, в третє, аж з лавок більшости паде замітне: „Худоба“ Пос. Жулавскі якобы вдарений влучністю спостереження, вицофується на бік“.

Нужда в Німеччині. Канцлер Штерезман у своїй промові, яку виголосив в німецьким парламенті безпосередно перед своїм упадком сказав:

„Сучасна нужда Німеччини настроює наряд на революційні бажання. Внутрішня ситуація безвихідна і мушу признати, що не бачу шляху до її направи“.

Сенатор польський Познер пише в „Роботнику“:

„Не трудно зробити оцінку умів в Німеччині, для жишів міста, котрі не їли голод, гнів і страх — є змістом поглядів на живу дійсність. Тим, що їли вчера, але не мають що їсти завтра, страх заповнює весь мозок. Ті, що мають за багату їжі, дрожать зі страху, який іноді переходить в одчай і паніку. Ось тоді нечаяно, заладовується крик до скрині, вартісні папері, золото і влікається до границі, а як вони бережен, то далеко, до якогонебудь міста і самітної гостиниці. Під сидженнем три револютери.“

„Страх, голод, ненависть, пригніченне, апатія — ось чим живуть великі міста. За містом село, соснові ліси, картопляні поля і — злі очі мужиків. Політика їх нич не обходить, але вони боронитимуть до останку — свогого майна, своєї землі.“

Тріліони. В Німеччині є в обігу грошеві знаки на загальну суму 19 тріліонів.

Жортои землетрусє в Японії. Часописи подають, що загальне число вбитих є 99.378, а з цього припадає на Токіо (столиця Японії) 68.250, а на Йокогаму (велика японська пристань) 29.228. Число ранених є 113.71, а пропавших без вісти 42.819.

Хабарники-міністри. Польські часописи доносять, що арештований під замітом хабарництва бувший польський президент міністрів Др. Цайгнер, признає в слідчій тюрмі до цього, що брав „подарунки“. „Подарунки“ брали і його товариші-міністри. Подаємо цю вістку на відповідальність польських часописів. Пі треба поширювати з великим застереженням, особливо, коли пригадати собі що правительство Цайгнера було комуністичне, отже таке, на яких хто хоче і не хоче може переїхатися, ще й до того, коли воно в тюрмі.

Засідання Ради Ліги Народів на 10. грудня. XXVII. сєсія Ради Ліги Народів зачинається на 10. грудня. На злевному порядку між інчим обмеження зброєнь, справи національних меншостей, справа польського горожанства і багато інчих справ — Маємо надію, що наші політичні чинники використають цю нагоду, щоби познакомити весь світ з нашими „газдами“.

НОВИНКИ

Грудень.

1. Субота (18) Плятона — Правосл. Муч. Плятона
2. Неділя (19) 27 нед. по Сошествію
3. Понеділок (20) Григорія при — Правосл. Григорія, Анат.
4. Второк (21) Введення ПДМ. — Правосл. Введення Пр. Бог.
5. Середа (22) Філімона ап. — Правосл. Філімона
6. Четвер (23) Амфілоха еп. — Правосл. Амфілокія
7. Пятниця (24) Катерини вич. Правосл. Катерини ●
8. Субота (25) Климента папк. Правосл. Климента, Петра
9. Неділя (26) 28 неділя по Сош., Аліпія Правосл 28. нед. по Сош. Аліпія

Народні приповідки.

Грудень землю грудить, хату студить. Грудневе тепло, як мачушине добро. У Пилипівку день до обіда.

Що сталося в грудні.

4. 1803. вмер в московській тюрмі останній кошовий Запорожа, Іван Кальнишевський.
6. 1871. уродився поет Микола Вороний.
7. 1811. уродився поет Мик. Устіянович.

Пригадки для Виділів Читальень „Просвіти“ на грудень.

Відсвяткувати „Свято Просвіти“ дня 8. грудня або взагалі протягом місяця грудня. Перевести збірку на „дар Просвіти“ і переслати всі гроші через філію центральному т-ву. Через те, що зимою більше вільного часу, відбувати кожного вечера сходини в домівці Читальні Вести як найширшу освітню працю: голосні читання, виклади, читати з бібліотети книжки. Виготовити звіт із діяльності читальні за цілий рік і переслати його філії. Підготувитися до скликання загальних зборів читальні на слідуючий місяць. Організувати хори, оркестри. Давати почини до основання кооператив у громаді. Нищити хуриштво. Придбати як найбільше нових членів читальні і членів „Рідної Школи“. Читати в гуртах і другим давати читати „Новий Час“, календар „Червоної Калини“, „Просвіти“ і Інвалідів.

Перша Нагорода за розв'язку наших загадок. Ми подали в попередньому числі дві ілюстрації-загадки і віддали наших читачів до їх розв'язування. За найкращі розв'язки призначили нагороди. Відомо, що нашим першим читачем, поза Редакцією-є п. прокуратор. І він загадки розгадав, бо скомфікував їх. Хоч-не-хоч, -бо більше читачів загадки не-матимуть, мусим призначити першу нагороду пану прокураторові. Нагороду ми післали.

В піденноск дній частині Альп вивав сніг.

Два і пів мільярда податку від нагороди Нобля. Один багатий чоловік в Швеції, Нобель, віддав (давніше вже) велику суму грошей на нагороди для знаменитих вчених і письменників усього світа. Спеціальна комісія, що збирається кожного року призначає нагороди вченим і письменникам *Set* огляду на національність. Багато народів мають вже людей відзначених нагородою Нобля. У нас ще ніхто не дочекався такої честі. Цього року нагороджено проф. хемію на університеті в Грацу Др Фріда Пресля. Ціла сума нагороди, перерахована на австрійські корони, виносилася 3¹/₂ мільярда. Др Прегль перший з австрійських вчених одержав нагороду. Та не дуже він нею поживився, бо сказали йому заплатити 6% податку, цебто 2¹/₂ мільярда Корон. Отже йому лишилося тільки півтора мільярда.

Державний прапор совітських республік. Перед закриттям сесії центрального виконуючого комітету прийнято ухвалу про вигляд нового державного прапора союзу совітських республік. Буде він червоного кольору зі золотим серпом під червоною п'ятираменною зіркою.

Також причина до розводу. До адвоката в однім баварським місті зголосився молодий чоловік, жонатий від чотирьох днів і просив поробити старання о розвід. Як причину подав, що господарські відносини за останніх два тижні так погіршилися що він не може заспокоїти вимогів жинки. Адвокат взяв справу в свої руки але не ручив за вислід на користь свого клієнта.

Страшний ураган в Індіях. На побережі Коромандель на півострові Індія, знищила страшна буря около 60 сіл, причім згинули сотки людей, а багато було поранених. Залізнична комунікація на великім просторі перервана.

Арештованне брата Конраді. З Москви доносять, що там арештовано брата Конрадіого, убийника совітського посла Воровського, якого шварцарський суд тепер оправдав. Арешт той має бути маніфестацією проти справедливости швайцарських судів.

Треба переробити психіку. Центральний комітет комуністичної партії в Москві видав обіжню до всіх місцевих організацій, в якому наказується конче переробити психіку робітничих мас. В обіжню Ц. К. нарікає, що в останніх часах ті маси пропинає дрібношанська ідеологія. Відвічальність за безуспішність праці складається на губернські партійні комітети.

Підвижка поштових тарифів. Підвижка поштової тарифи, яка входить в життя з днем 1 грудня ц. р., представляється так: Внутрішній оборот: Звичайний лист до 20 гр. — Мп. 25.00, картонка — 15.00, товарні пробки до ваги 100 гр. 15.00, пакки до ваги 1 кг. 40.00, пакки до ваги 5 кг. 160.00, пакки до ваги 20 кг. 640.00, зворотні посвідки відбору і зворотні посвідки виплати 25.00, рекламаші 25.00, доручення окремим післанцем 10.00. Заграницні обороти: лист — Мп. 50.00, карта — 30.00, друки за кожних 50 гр. — 10.00. Телеграфічна тарифа, як ми вже доносили, підвищена о 100% і за

одно слово Мп. 20.000. Телефонічна тарифа пересічно о 150%.

Лев на вулиці. Із цирку Медрано який недавно ще був у Львові, а тепер перебуває в Чернівцях, утік величезний лев і пішов на місто на „спанер“ Цар звірів, який привик до м'ялячого гамору африканських пралісів, не дуже зважав на крики людей які побачивши його на вулиці, втікали стрімголов. Але такі бідака налякався-авта. А може смрід бензини надто подразнив істоті делікатні ніздрі. Втікаючого перед автом царя звірів вдалось зловити в сітку.

По американськи. Один вчений астроном в Америці мав їхати до Мексику і поробити там фотографічні знімки і обсервації затьміння сонця. З цього місяця в Мексику мало бути якраз найкраще видне затьмінне. Ну й гарно. Про подію не знавби широкий загаль, лиш може кількох вчених, як би не це, що вонаж була в Америці. Наш вчений астроном подумав мабуть так: „добре, як буде погода, я затьмінне побачу, опішну і за те опісля дістану гроші такі, що мені їзда оплатиться. А як погоди не буде? Пропади гроші“. Але по що на світі асекураційні товариства? Пішов до одного з них і сказав: „Там і там, дня 10 ве-

ресня 1923 р. має бути затьмінне сонця від години 2, минути 34 і секунди 17-ої до години 2, минути 37 і секунди 16-ої по полудни. Як воно вдасться тоді я вам плачу 500 доларів, а як не вдасться і я нічого не побачу, ви мені 10.000.“ Товариство згодилось. І... виграло. Затьмінне вдалось. Кажуть, що вчений не жалував за 500 доларами, бо мав через 2 минути і 59 секунд надію заробити 10.000. А зрештою ддячого є риск? І тепер він став славний. Бо пишуть про нього навіть Українці. А це теж щось варта...

До членів кооперативи „Народний Дім“ в Чорткові.

Отсим подаємо до відома, що рішенням загальних зборів кооперативи „Народний Дім“ в Чорткові з дня 8. X. 1923. підвищено оден членський уділ до висоти 100.000 мп. з висовом до висоти 10.000 мп. Вп. Члени, які до кінця сего року не доповнять своїх уділів до означеної висоти, утратять з днем 31. грудня 1923. право членства. УПРАВА.

Бідна Зита і милосердкі угорські магнати.

Важка доля стрінула була родину останнього австрійського цисаря Карла, що вмер на острові Мадері. Мадярські монархісти зразу помагали їм грішми, але будапештський уряд перешкодив був тому. А Віденці зовсім забули як то колись вони величали цисарську рідню і ані їм смілось післати що-небудь цисаревій Зиті та її дітям.

Зита замешкала по смерті мужа в Іспанії. Сорок найбогатших баскійських (країна в Іспанії) шляхтичів закупили за 550.000 пезетів віллію в одній місцевості і подарували її Зиті. Там вона й осіла і жила дуже бідненько.

Минулої зими сиділи вони в неопаленій хаті, бо не було за що купити вугля. Та цього року трохи покращало, бо багаті свояки дойомогли грішми. Та мимо того не дуже то там світло приходилось. Найстарший хлопець Оттон, бувший наслідник престоло, мав тільки дві пари шта-

нів (і то ще добре!) одну для свята, а другу полатану для будня.

Та цим хлопчина не дуже то турбується. Він висмикається часто з віллі до своїх ровесників за місто та бавиться з ними на велику гризоту своєї гувернантки, що все ще бачить в ній „Цисарську Високість“.

З надходом зими дістала Зита подарунок. І ніхто не придумавби навіть який. Отже мати еспанського короля, що дуже цікавиться долею бувшої цисареві, прислала на зиму теплі колдри для рідні, а для самої Зити... перину.

Та тепер угорські магнати здобулися на краший дарунок. Часописи пишуть, що в дорозі до Іспанії прийшов до Зальцбургу транспорт 36 скринь з дорогочінностями і золотом, призначених для бувшої цисареві Зити, які висилають їй мадярські магнати, прихильники габсбурської династії.

Біржевий перегляд.

Грошева біржа.

приватні обороти.

Львів, 3. XII. 1923.

Амер. дол. 3,860,000—3,900,000 одинки і двійки на рівні з иншими ам. дол. канад. дол. 3,600,000—3,650,000 Кч 117,000—119,000 фран. фр. 20,000—20,000, швайц. франки 670,000—680,000, фунт 16,700,000—17,000,000.

Золото: 20 кор. 16,000—17,000,000, 20 фр. 15,000—15,250,000, 10 рублів 11,000—21,250,000.

Срібло: кор. 260—265,000, 5 кор. 1,300—1,350,000, фльор. 650—680,000, рубл. 1,000—1,100,000.

Офіціальна біржа.

Варшава, 3. XII.

Дол. 3,490,000, фунт. шт. 15,650,000, фр. фр. 191,600, австр. кор. 4970, кч. 101,600,

лір. 154,000, шв. фр. 609,000, гол. гульд. 1,342,000, бельг. фр. 166,400

Ціріхська біржа.

Вступні нотування з дня 3. XII.

Ціріх: Будапешт 0'0302, Відень 0'0081, Софія 4'40, Нью Йорк 573, Лондон 24'39, Париж 30'97, Медіолян 24'82, Прага 16'70, Букарешт 2'85, Голандія 217', Білгород 6'47'.

Акційна біржа.

Львів, 29. XI. 1923.

Гіпот. Банк 840.00—850.00, Промисл. Банк 430—429.60, Немойовскі 420.000, Ойкос 5,600—5,525.000, Паровози 260—280.000, Гіри. Серша 9,500—8,050.000, Бровари 18,000—18,75.000, Ходорів 5,000.000, Цегельскі 850—880.000, Нафта 310.000, Ракшава 5,900.000, Тести 4,500—4,700.000, Зеленецьскі 16,250.000,—16,400.000.

Неконтвані акції.

Хибє 7,950—7,900.000, дрібні 8,000.000,

Газоліна 800—710.000, Лен 700—800.000, Лисичі 1.300—1.500.000, Гази 26.000.000—26.800.000, Яворжно 23.000—22.600.000, дрібні 23.500—23.750.000, Азот 220—205.000, Фореста 470-465.000, Пржеворск 140.000.000 Шен 70.000.000.

Збіжова біржа.

Львів, 3. XII. 1923.

На збіжовій біржі велика звижка. Довгий час вдовольнявся збіжовий ринок нагромадженими запасами. Тепер ті запаси вичерпались, з тої причини наступило більше запотрібування, а вслід за цим ціни пішли скоро в гору, стараючись вирівнатись з заграничними цінами. Сподіваються також отворення границь для вивозу збіжя і одержання за него вишніх цін в заграничній валюті.

Загальний оборот 2 0 тон. Рух оживлений. Транзакції в пшениці, ячменю, білій фасолі, бараболях і добрій муш з провінції. Пошукують жито. Тенденція сильно звижкова. Красва пшениця з 1923, р. 10.500—10.800.000. Жито з 1923, р. 7.400—7.600.000. Броварняний ячмінь 6.800.000—7.100.000. Овес з 1923, р. 6.300—6.500.000. Бараболі 850—900.000. Біла фасоль 2.200—2.300.000. Пшенична мука 40 „О“ 22.000.000, 55% „1“ 18.000.000, 70% „4“ 15.000.000. Житня мука 60% 16.300.000, 70% 14.500.000.

Ціни оціночні з браку транзакцій. Ціни розуміється за 100 kg.

ОГОЛОШЕННЯ.

КРАЄВИЙ АДВОКАТ

Д-р СТЕПАН ШУХЕВИЧ

веде свою адвокатську канцелярію при ул. Чарнецького 24. II. п. (Дія Наукового Товариства ім. Шевченка).

НАДСТРАЖНИК скарбової сторожі не-принятий Поляками до служби глядає відповідного заняття. Зголошення до Адм. „Нового Часу“ під „Надстражник“. 1—2

КАМО! про Вашу адресу довідалися з Вашого листа. Досить неприємно особисто. Через два тижні хтось Вас відвідає тоді і всьо розкаже. Позатим все гаразд

ВАЖНЕ для ФІЛІЙ І ЧИТАЛЕНЬ „ПРОСВІТИ“ на території Станіславівського В євідства:

Станіславівське Воевідство рескриптом з дня 25. падолиста 1923, р. ч. 995:16. зівозило на урядженне прилюдної збірки „Дару Просвіти“ на терені Воевідства Станіславівського в часі від 1—10 грудня ц. р. з нагоди 55-літної річниці заложення Т-ва „Просвіта“.

В справі урядження торжественних обходів по селах і містах належить постаратися о уділенні дотичного локального зівозлення компетентних старость.

Головний Відділ Т-ва „Просвіти“.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД

Українського Педагогічного Товариства відбудеться у **вівторок, дня 26. грудня** ц. р. о год. 10-ій перед пол. в салі „СОКОЛА-БАТЬКА“ з слідуєчим порядком денним: 1) підчитанне протоколу з останнього звичайного і надзвичайного зізду. 2) Звідомленне з діяльності Головної Управи за адміністраційний рік 1922/23. 3) Звідомленне Надзірної Ради і уділенне абсолюторії. 4) Вибір голови. 5) Вибір 12 членів Головної Управи. 6) Вибір Надзірної Ради. — 7) Вибір членів Роземного Суду. 8) Справа зміни статута. 9) Внески і запити.

Головна Управа Українського Педагогічного Т-ва

М. Галушанський
містоголово вр.

Я. Яцкевич
секретар вр.

Королівська Англійська Почтова Лінія
„ROYAL MAIL LINE“

в Тернополі, Тарновського ч. 19.

ДУЖЕ ВАЖНЕ для пасажирів до **Нью-Йорку, Канади, Аргентини, Куби і Бразилії!!**

З днем 27-го листопада ц. р. отворено відділ „ROYAL MAIL LINE“ в Тернополі, вулиця Тарновського 19. — Всіх інтересованих просимо звертатися по цій адресі.

ROYAL MAIL LINE, Тернопіль, Тарновського ч. 19.

Вже вийшла і продається книжка **ВАСИЛЯ БОБІНСЬКОГО**

„НІЧ КОХАННЯ“

Вінета арт.-мал. Роберта Лісовського.

Ціна одного примірника **0-80x300.000** себто **240.000 мп.** — Замовляти в Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка Львів, Ринок 10.

Філія Товариства „Просвіти“ в БІБРЦІ улаштує

— в суботу, дня 8-го грудня 1923, р — в 55-ті роковини основання Т-ва „просвіти“

Свято „Просвіти“

з слідуєчою програмою:

- о год. 10-ій Соборна Служба Божа з па-нахидою і відповідною проповіддю. О год. 4-ій по пол. **СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ**
- 1) Святочна промова. 2) Людкевич: „Ой Морозе, Морозенку“ мішаний і мужеський хори в супроводі фортепяну виконає хор „Бояна“ при філії „Просвіти“ в Бібрці.
- 3) Олень Бабій: „На шпилі Говерлі“ декла-мація Р. Кудинич. 4) Paulin Sarabat: „Zie-ven-weisen“ сольо скрипки в супроводі фор-тепяну відіграє п. Волод. Зарницький. — 5) О. Нижанківський: „Окружки“ муж хор „Бояна“. — 6) „Просвіта в сучасний мент“ відчит п. В. Рудницького. — 7) Ф. Колесса: „Гайліки“ етнографічна картина у народних співах відіспіває міш. хор „Бояна“. — 8) de Beriot: „Concert A-mi-I“ Allegro maestoso, Adagio Rondo finale відіграє п. Вол. Зар-ницький. — 9) Б. Лепкий: „Привид Кальи-шевського“ сценічна картина.

Дірігент хору: п. Михайло Бобовник.

Читальні „Просвіти“, кооперативи і все свідоме громадянство Бобреччини і Ходорівщини про-сить о численну участь в великому святі освітної праці.

Відділ філії „Просвіти“.

Новина!

Новина!

Вже появилася велика повість з VII ст по Хр. У. С. С. — А. Лотоцького

„НАЇЗД ОБРІВ“

У XII. розділах, 172 стор., з вінетою інж. Р. Грнчая. — Читаеш і наче бачиш перед собою найновіші події: Січове Військо, жи-вих людей, радість і журбу нашу. Гадимо спішитися, бо наклад дуже малий через дорожнечу паперу й друку. При більших замовленнях значний опуст. — Ціна 250 — тепер 280.000 Мп. З рек. пересилькою 325.000 Мп. — Адреса: Видавництво „Жу-равлі — Рогатин“.

ДОБРА НАГОДА!

Всякі річи движимі і не-движимі нові і уживані купує і продась одинокє українське торговельно-промислове бюро . . . .

Д. КОНЮХ

2—3

Львів, Кохановського б.

Вкладки ощадности

з забезпеченням перед стратою на валют приймає після умови на 6—10 прц. на рік

КРАЄВИЙ СОЮЗ ГОСПОДАР. СПІЛОК

„СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“

2—2

кооператива з відповідальністю уділами у Львові, вул. Зіморовича ч. 20.

Обезпечуйте своє життя та підвищуйте свій обезпечений на життя капітал в оди-нохім українським Товаристві обезпечень на життя

КАРПАТІЯ **ЛЬВІВ,**
Руська 18.

Львів,
FRENCH

LINE

Городецька

83.

Найбільше в світі французьке корабельне тов-о,
яке має 120 власних кораблів, перевозить емігрантів до

Канади, Америки, Куби і Мексика

До **Куби** та до **Мексика** можна їхати **без жадних паперів** (affidavit-ів). Емігранти, які не можуть виїхати до Америки (Зєдинених Штатів) або до Канади, можуть без ніяких труднощів виїхати до **Куби** та до **Мексика**. — Наші безпечні розкішно уряджені кораблі відходять до Америки лише з французьких портів що 3 дні, а до Куби і Мексика 3 рази на місяць.

Всяких інформацій в справі подорожі уділяємо **негаймо і безплатно**.

Ціна: до Куби **75** доларів III-ою класою. **Транспорт до КУБИ і МЕКСИКИ відійде**
„ Мексика **30** „ „ „ „ **зі Львова дня 11. грудня ц р.**

КОРАБЕЛЬНЕ ТОВАРИСТВО

Chargeurs Reunis

висилає емігрантів

до **Аргентини, Бразилії та до Урагваю**
безпосередно.

„CHARGEURS REUNIS“ має найбільші і найскоріші кораблі до **Аргентини і Бразилії**, а то: **Lutetia, Massilia** і багато інших. Подорож трєває 17 днів.

Наші кораблі уряджені люксусово і вигідно. — Пасажирі 3-ої класи дістають 2 рази денно вино. Про кухню і вікт нема чого довго говорити, бо всякому відомо, що найліпша кухня — то є кухня французька. — **Інформації** відвортною поштою і **безплатно**.

Транспорт до АРГЕНТИНИ і БРАЗИЛІЇ зі Львова відійде 6. і 20. грудня.

Уважайте! Як хто бажає виїхати до **Канади, Америки, Куби, Мексика, Аргентини, Бразилії та до Урагваю** — **безпосередно**, нехай звернеться до наших товариств „FRENCH LINE“ і „CHARGEURS REUNIS“ під адресою:

Львів, вул. Городецька Ч. 83.